

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2022. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.11.53>

УДК 336.719.2(477)

Н. І. Волкова,

к. е. н., доцент кафедри фінансів та банківської справи, Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3790-3636>

А. В. Панченко,

здобувач освітнього ступеня «магістр», Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1854-6090>

ВИБІР МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ІНДИКАТОРІВ

N. Volkova,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance and Banking, Vasyl' Stus Donetsk National University

A. Panchenko,

Master's student, Vasyl' Stus Donetsk National University

SELECTION OF METHODS FOR ASSESSING THE FINANCIAL SECURITY OF BANKS AND FORECASTING INDICATORS

В час економічно-політичної кризи, військового стану на території нашої держави, постає питання безпеки як для кожного окремо, так і для

країни в цілому. Національна безпека держави та рівень її економічного розвитку напряму залежить від низки факторів, включно з рівнем фінансової безпеки банківської системи. Для попередження ризиків та можливих негативних наслідків від впливу різних процесів на фінансовий стан банківського сектору варто аналізувати та оцінювати рівень його безпеки. Так як дотепер загального підходу до оцінки фінансової безпеки банків немає, у даному дослідженні наведено інформацію про наявні методи ефективної оцінки фінансової безпеки банків. Визначено порядок розрахунку рівня фінансової безпеки банків, проведена оцінка фінансової безпеки банків України за результатами якої охарактеризовано її рівень як незадовільний. З'ясовано, що основними негативними факторами впливу на фінансову безпеку банків з 2019 року по серпень 2022 року є пандемія та війна, що спричинили низку негативних наслідків на соціальний, економічний, політичний та фінансовий стан держави. В статті проведено розрахунки на основі методу за визначенням коефіцієнтів і індикаторів із прогнозом даних на наступний період за допомогою математичної моделі рядів динаміки та обґрунтовано використання такого підходу задля ефективної оцінки рівня фінансової безпеки банків.

In times of economic and political crisis, martial law on the territory of our state, the issue of security arises both for everyone individually and for the country as a whole. The national security of the state and the level of its economic development directly depends on a number of factors, including the level of financial security of the banking system. To prevent risks and possible negative consequences from the influence of various processes on the financial condition of the banking sector, it is necessary to analyze and evaluate the level of its security. Despite the presence of a large number of scientific works, analytical and statistical reports, regulatory documents, which contain the definition of the concept of assessing the financial security of banks, the definition still remains ambiguous. It is for this reason that the analysis of the existing models for assessing the financial security of banks becomes extremely relevant, because thanks to this, new assessment methods can be developed taking into account the

already present consequences of the crisis situation and war. This study provides information on methods of effective assessment of financial security of banks. The procedure for calculating the level of financial security of banks has also been determined, an assessment of the financial security of Ukrainian banks has been carried out, the results of which characterized its level as unsatisfactory, which is negative for our state and signals the need to apply certain measures to regulate this situation. It was found that the main negative factors affecting the financial security of banks from 2019 to August 2022 are the pandemic and the war, which caused a number of negative consequences for the social, economic, political and financial state of the state. The article carried out calculations based on the method of determining coefficients and indicators with a forecast of data for the next period using a mathematical model of dynamics series and substantiated the use of such an approach for the effective assessment of the level of financial security of banks and its forecast for the following periods.

Ключові слова: *фінансова безпека банків, оцінка фінансової безпеки, інтегральний показник, індикатори оцінки, чинники впливу.*

Keywords: *financial security of banks, assessment of financial security, integral indicator, assessment indicators, influencing factors.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сьогодні питання оцінки фінансової безпеки банків є надважливим в умовах економічної нестабільності та війни з росією, що негативно впливає на соціально-економічний стан країни, на її банківську систему. Зазначимо, в Україні спостерігається відтік вкладів населення, збільшення заборгованостей, інфляційні процеси, банкрутство компаній, що є контрагентами банків та самих банків. Як наслідок, відбувається спад економічної безпеки держави, що впливає на фінансову безпеку як окремих банківських установ так і на всю банківську систему держави. Вище зазначене потребує пошуку нових напрямів управління фінансовою безпекою банків та фінансовою стійкістю

держави в цілому. Саме тому, вибір методів оцінювання фінансової безпеки банків та прогнозування індикаторів набуває актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливий внесок щодо оцінки фінансової безпеки банків здійснили вітчизняні та зарубіжні вчені: Н.Н Наточєєва, В.І Франчук, С.І. Мельник, А.О. Єпіфанов, О.Л. Пластун, С.М Ілляшенко та ін. Слід зазначити, що кожен з науковців представив авторський методичний підхід щодо оцінки фінансової безпеки банків. Так, Н.Н Наточєєва [1] висвітлює методіку стратегічної фінансової безпеки комерційних банків, що базується на зовнішніх і внутрішніх показниках фінансової безпеки, та вивчає аналіз рівня фінансового стану комерційних банків. Методика оцінки фінансової безпеки банків, що запропонована В.І Франчуком та С.І. Мельник, визначає градації економічної безпеки банку від недостатньої до оптимальної, більше використовує показники активів, їх рентабельність, дохідність та їх частку, що, на жаль, робить залежною модель від активів в розрахунку коефіцієнтів і не враховує решту елементів банківської діяльності [2]. Модель, яка запропонована А.О. Єпіфановим [3] та його колегами, ґрунтується на бальній оцінці, та має інтегральне значення. В ній за основу взято набір показників фінансової безпеки, за допомогою яких можна оцінити фінансову безпеку банку, шляхом поділу показників на три рівні по шкалі до 130 балів. Проте в переліку використовуваних показників не враховані валютні ризики, що є важливими для оцінки міжбанківських валютних операцій.

Отже, постає питання не лише в виборі правильного методичного підходу до оцінювання фінансової безпеки, а й вибору найважливіших та впливових показників.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Узагальнення та вдосконалення наявних методів оцінки фінансової безпеки банків задля ефективною оцінки та прогнозу на майбутній період визначених індикаторів потребує вирішення наступних завдань: розглянути та узагальнити наявні групи методів оцінки фінансової безпеки банків, з'ясувати порядок

розрахунку рівня фінансової безпеки банків та провести оцінку рівня фінансової безпеки банків, здійснити прогнозування індикаторів рівня фінансової безпеки банків на майбутні періоди.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як відомо, від стану фінансової безпеки банку залежить безпека банківської системи, яка в свою чергу чинить вплив на фінансову безпеку держави.

Критичний огляд економічної літератури і власне дослідження довело, станом на сьогодні не існує єдиного підходу до визначення оцінки фінансової безпеки банків та все ж варто розуміти, які нормативи та підхід буде доцільніше використати для оцінки рівня безпеки банків, щоб попередити наявність можливих загроз. Аналізуючи наявні підходи щодо оцінки фінансової безпеки, неможливо ігнорувати подібність етапів оцінки економічної та фінансової безпеки, які часто включають одні і ті ж показники. Беручи до уваги кількісні показники, які мають фінансову складову, так як банк є фінансовим посередником і здійснює над фінансові операції, для визначення можливих загроз чи проблем в наявних методиках оцінювання фінансової безпеки варто згрупувати їх таким чином (рис.1):

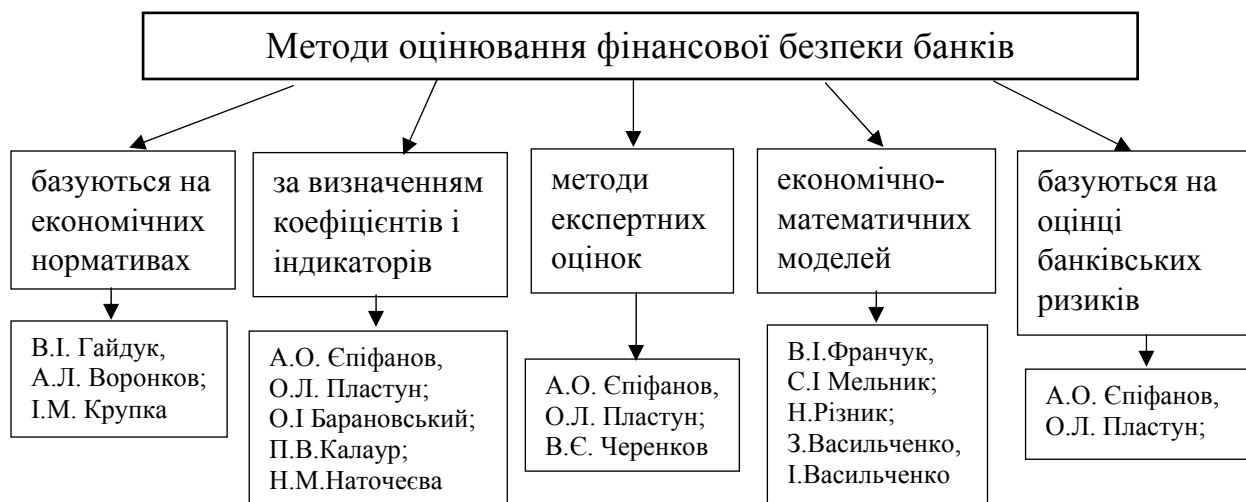

Рисунок 1. Групи методів оцінювання фінансової безпеки банків

Джерело: складено на основі [4]

Як бачимо з рисунку, більшість науковців користується методами на базі використання коефіцієнтів та індикаторів. Проте решта методів так чи

інакше пов'язана з методом коефіцієнтів (крім методу експертних оцінок). Орієнтуватись на методи, що базуються на економічних нормативах не завжди доцільно, так як вони не покажуть реальної прозорої картини фінансового стану банку. Тому використання відносних показників буде доцільніше для оцінювання фінансової безпеки банку. А вважати універсальними можна методи, які використовують коефіцієнти і показники, що вказують на фінансові аспекти банківської діяльності.

Порядок розрахунку рівня банківської безпеки згідно Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, проводиться в кілька етапів зображених на рисунку 2:

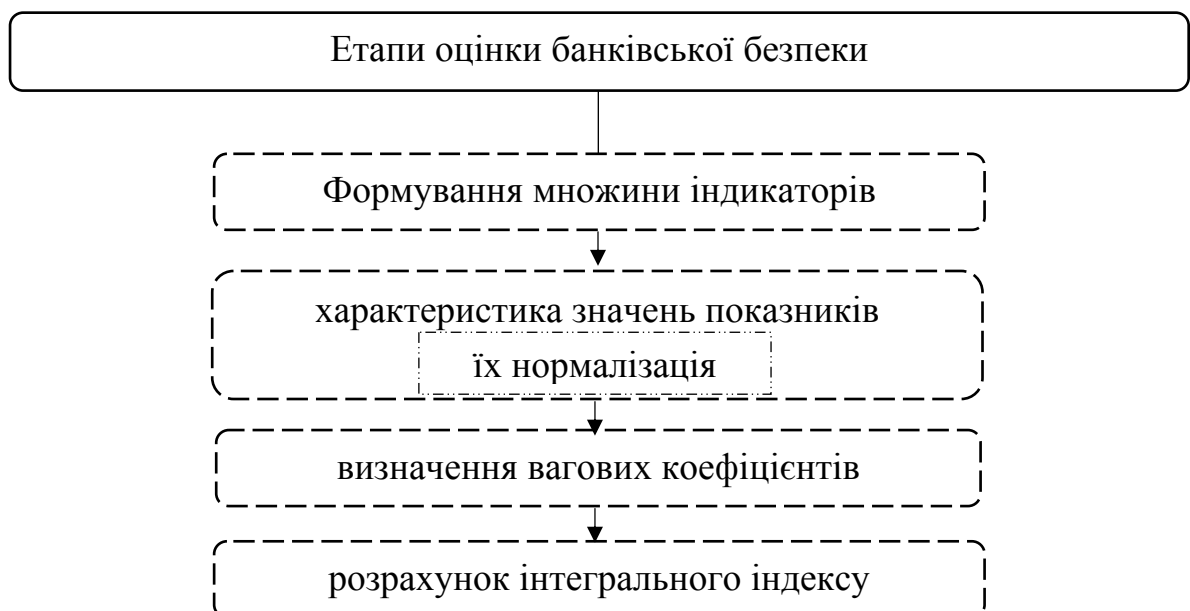

Рисунок 2. Етапи розрахунку рівня фінансової безпеки банків

Джерело: сформовано на основі [5].

Вважаємо, розрахунки на останньому етапі необхідні для впорядкування всіх одиниць в одну інтегральну оцінку. Таким чином інтегральний показник працює як єдиний вимірник і надає зведену оцінку діяльності банку.

Доцільно вибирати показники оцінки фінансової безпеки з урахуванням досвіду вітчизняних та іноземних банків, зовнішні і внутрішні загрози, не ігноруючи вплив політичної ситуації в країні.

Оцінювання рівня безпеки банківської системи України та його аналіз проведено за період від 2018 року до 01.07.2022 року за допомогою наступних індикаторів згідно Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України (табл.1).

**Таблиця 1. Індикатори фінансової безпеки банківського сектору
2018-2022(07.2022)**

Показник	рік				
	2018	2019	2020	2021	2022 (07.2022)
Кредити, надані резидентам в іноземній валюті, млн грн	459 137	358 162	347 912	301 682	316 109
Депозити, залучені депозитними корпораціями від резидентів в іноземній валюті, млн грн	392 284	428 955	507 941	486 876	650 422
Кредити, надані резидентам строком від 1 до 5 років, млн грн	336 898	307 629	309 305	356 637	355 609
Кредити, надані резидентам строком понад 5 років, млн грн	581 188	498 400	482 642	504 961	519 767
Депозити, залучені від резидентів строком від 1 до 2 років, млн грн	125 571	108 142	129 862	128 628	128 029
Депозити, залучені від резидентів строком понад 2 роки, млн грн	154 434	132 584	146 440	146 306	144 147
Частка простроченої заборгованості за кредитами в загальному обсязі кредитів, наданих банками резидентам України, %	52,85	48,36	41,00	30,02	30,01
Співвідношення банківських кредитів та депозитів в іноземній валюті, %	117,04	83,4	68,4	61,9	48,60
Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	28,2	26,9	27,3	23,48	33,4
Співвідношення довгострокових (понад 1 рік) кредитів та депозитів, разів	3,8	3,8	3,3	3,5	3,6
Рентабельність активів, %	1,66	4,72	2,93	3,81	0,29
Співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань	0,93	0,94	0,86	0,89	0,87
Частка активів п'яти найбільших банків у сукупних активах банківської системи, %	60,5	61,4	53,9	59,4	53,2

Джерело: складено автором на основі [5, 6]

Згідно з даними таблиці 1, у період з 2018 по 2022 рік спостерігається високе значення показника простроченої заборгованості за кредитами в загальному обсязі кредитів, наданих банками резидентам України, тоді як оптимальним значенням є лише 2%, а критичним 7%, у 2018 році спостерігається найвище значення – 52,85 %, і хоч у 2019 році спостерігається незначне скорочення значення даного індикатора до 48,36%, проте такий рівень однаково перевищує критичний. На нашу думку, це пов'язано з суттєвим погіршенням якості кредитного портфелю, збільшенням обсягів непрацюючих кредитів, що змушує банки до збільшення відрахувань до страхових резервів, та перешкоджає активізації корпоративного кредитування. Проте наявність тенденції до спаду свідчить про позитивні мотиви навіть у період військового стану. У динаміці показник простроченої заборгованості зменшився більш ніж на 24% у 2021 році порівняно з 2018 роком.

Індикатор «співвідношення банківських кредитів та депозитів в іноземній валюті» є індикатором змішаного типу, тобто його зростання до значення 90% сприятиме покращенню рівня банківської безпеки, проте якщо значення даного індикатора збільшиться понад 110% - це буде свідчити про ризик зростання рівня загроз банківській діяльності. Динаміка даного індикатора протягом аналізованого періоду, була спадаючою і, переважно, дестабілізуюче впливала на рівень безпеки банківської системи. Лише у період з 2018 по 2019 рр. його значення було в оптимальних межах між 117,04 % та 83,40%, відповідно. Отже, проведені нами розрахунки вказують на те, що наразі є доцільним вжити заходи щодо подальшого зростання індикатора співвідношення банківських кредитів та депозитів в іноземній валюті, так як діапазон значень індикатора нижче 90 відповідає задовільному рівню, нижче 85 – незадовільному, нижче 80 – небезпечному, нижче 70 - критичному. Показник стрімко падав починаючи з 2019 року і вже станом на липень 2022 року сягнув позначки 48,60%

Аналіз динаміки індикатора «частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків» демонструє те, що більш стійкими до кризи є банки з іноземним капіталом. Оптимальні значення показника знаходяться в діапазоні від 20% до 25%, а задовільні – від 18% до 20%, та від 25% до 30%. Проведені розрахунки доводять, упродовж 2018-2021 рр. частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків знаходилась в задовільному значенні, що свідчить про підвищення кредитної активності, банківська система реалізує великі інвестиційні, у 2021 році показник набув оптимального значення, проте пішов на підвищення 33,4% станом на липень місяць 2022 року, сягнувши незадовільного значення, тому НБУ змушений посилювати контроль та регулювання над діяльністю банків з іноземним капіталом, для того щоб знизити рівень небезпеки для банківської системи, бо вітчизняні банки не витримують умов конкуренції. Проте така ситуація обумовлена залученням іноземних коштів для підтримки економічних процесів під час війни.

Індикатор «співвідношення довгострокових (понад 1 рік) кредитів та депозитів» має оптимальне значення 1,0, задовільне – 1,2, незадовільне – 1,8, небезпечне 2,2, критичне 3. За проведеними розрахунками значення даного показника протягом 2018-2022 рр. було вищим за критичне.

Важливим індикатором в банківській безпеці, є показник рентабельності активів, який є індикатором змішаного типу. Його оптимальне значення має знаходитися в межах від 1,0% до 1,5%. Задовільними вважаються значення, з одного боку, 0,5%, а з іншого – 2,0%, незадовільними – 0,0% та 2,5%, небезпечними – 0,0% та 3,0%, критичними – (-1,0%) та 3,5%, відповідно. Значення показника рентабельності активів упродовж 2018- 2021 рр. є нестабільним, що є негативною тенденцією. Лише у 2018 році даний індикатор мав оптимальне значення, та вже наступного року рентабельність активів сягнула критичного значення, перевищивши оптимальне значення у 2,3 рази та у липні цього року показник впав до найнижчого свого показника небезпечного значення 0,29%. Зазначимо, що

збереження такого стрімкого спаду даного показника у наступних періодах матиме негативні наслідки для безпеки банківської системи України.

Проведені розрахунки показали, що єдиним індикатором банківської безпеки, значення якого упродовж усього аналізованого періоду відповідали задовільному рівню (від 0,85 до 1,0) є показник співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань. При цьому, як показало дослідження, упродовж 2018-2019 рр. цей показник наближався до оптимального значення і пішов на спад вже у 2020 році.

На основі даних таблиці 1 проведемо розрахунок інтегрального індикатора банківської безпеки за 2018-2022 роки (рис.3).

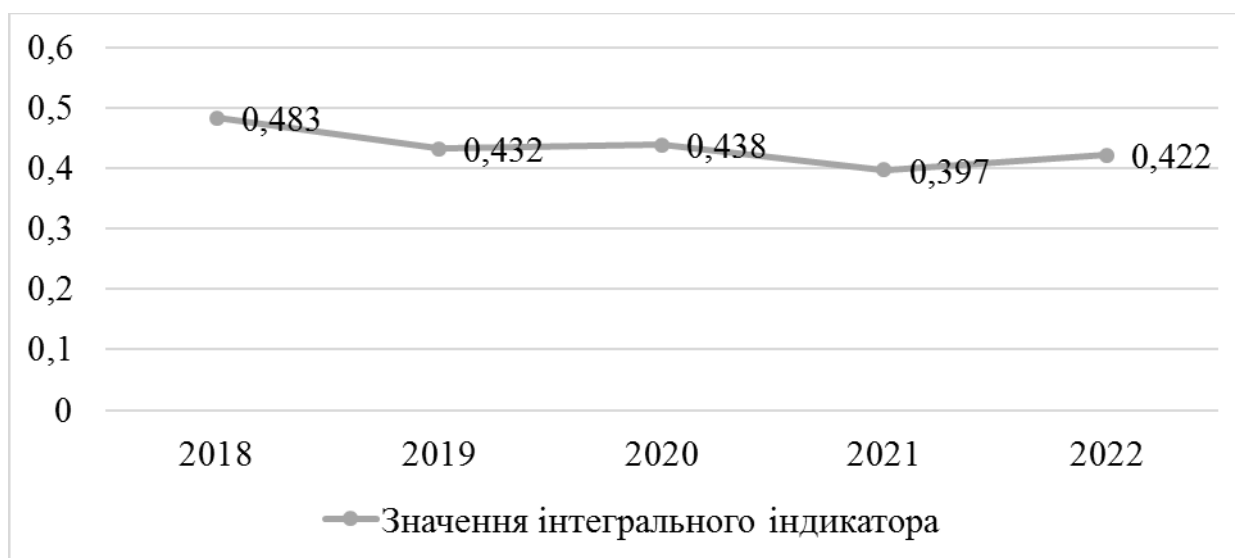

Рисунок 3. Інтегральний індикатор банківської безпеки

Джерело: розраховано на основі [5, 6]

Динаміка інтегрального індикатора, що наведена на рисунку 3, дозволяє зробити висновок про його незадовільний стан протягом усього аналізованого періоду. Зазначимо, у 2021 році цей показник склав 39,7%, що є небезпечним для стану фінансової безпеки банків.

Виявлення потенційних загроз для забезпечення ефективної діяльності та розвитку банківської системи може бути здійснено завдяки постійному моніторингу фінансової системи банків, аби завчасно протидіяти можливим негативним факторам.

Для визначення тенденцій щодо змін рівнів динамічних рядів у часі використаємо модель рядів динаміки. Під час аналітичного вирівнювання значення індикаторів фінансової безпеки банків України, (Y) було замінено на відповідні значення, розраховані за допомогою певних функцій в залежності від попередньо розрахованих показників та характеру їх динаміки. Обирати адекватність рівняння для вибору потрібного в тому чи іншому випадку слід за допомогою розрахованого коефіцієнту апроксимації R^2 . Відповідно чим вище його значення, тим вищою є точність обраного рівняння і майбутніх показників. Чим ближче значення даного коефіцієнта до 1, тим точніше модель здатна показати тенденцію розвитку. Результати дослідження оформимо в таблиці 2:

Таблиця 2. Вирівнювання значення індикаторів фінансової безпеки банків України за аналітичними функціями

Показник	Вид апроксимації	Прогнозна модель	R^2
Частка простроченої заборгованості за кредитами в загальному обсязі кредитів, наданих банками резидентам України, %	Поліноміальна	$y = 1,1533x^3 - 9,9986x^2 + 18,528x + 42,948$	0,9923
Співвідношення банківських кредитів та депозитів в іноземній валюті, %	Логарифмічна	$y = -41\ln(x) + 115,12$	0,9888
Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	Поліноміальна	$y = 1,3014x^2 - 7,1106x + 34,872$	0,558
Співвідношення довгострокових (понад 1 рік) кредитів та депозитів, разів	Поліноміальна	$y = 0,0643x^2 - 0,4557x + 4,26$	0,5937
Рентабельність активів, %	Поліноміальна	$y = 0,0375x^3 - 1,0868x^2 + 5,0157x - 2,098$	0,7518
Співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань	Ступенева	$y = 0,9389x^{-0,047}$	0,5736
Частка активів п'яти найбільших банків у сукупних активах банківської системи, %	Лінійна	$y = -1,66x + 62,66$	0,4662

Джерело: розраховано на основі [5, 6]

Отримавши результати проведеного аналізу, виконаємо обчислення індикаторів фінансової безпеки банків з прогнозованими показниками на

майбутні 3 роки (2023-2025pp). За основу беремо вже раніше обраховані показники фінансової безпеки банків (з використанням MS Excel), що допоможе проаналізувати майбутні ризики фінансової безпеки банків, та вплив наявних негативних чинників на індикатори оцінки фінансової безпеки банків (таблиця 3).

Таблиця 3. Прогнозні показники фінансової безпеки банків на 2023-2025 роки

Показник	2023	2024	2025
Частка простроченої заборгованості за кредитами в загальному обсязі кредитів, наданих банками резидентам України, відсотків	43,2792	78,2945	141,7512
Співвідношення банківських кредитів та депозитів в іноземній валюті, відсотків	41,6578	35,3376	29,8629
Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків, відсотків	39,0588	48,8664	61,2768
Співвідношення довгострокових (понад 1 рік) кредитів та депозитів, разів	3,8406	4,2208	4,7296
Рентабельність активів, відсотків	-3,0286	-7,3788	-12,3276
Співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань, відсотків	0,863	0,857	0,851
Частка активів п'яти найбільших банків у сукупних активах банківської системи, відсотків	52,7	51,04	49,38

Джерело: розраховано на основі [5,6,7]

Отже, розрахувавши прогнозні значення індикаторів фінансової безпеки банків, дійшли висновку щодо майбутнього зростання частки простроченої заборгованості за кредитами, що є негативною тенденцією, особливо в умовах війни та економічної нестабільності, таке зростання свідчить про подальше погіршення стану кредитного портфеля банків України.

Згідно прогнозу індикатора співвідношення банківських кредитів та депозитів в іноземній валюті в 2023-2025 роках має тенденцію до спадання, що свідчить про те, що обсяг наданих кредитів та залучених депозитів в іноземній валюті буде зменшуватись.

Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків протягом 2023-2025 років зростатиме та досягне критичного рівня. Показник співвідношення довгострокових кредитів та депозитів також зростатиме, переходячи за межі критичного рівня, це пов'язане з тим, що досить тривалий час банки надавали більше кредитів ніж залучали депозитів. Таке зростання містить негативний характер, так як через несплату позичальниками боргів за кредитами виникає ризик несплати зобов'язань за депозитами.

Негативної тенденції спадання до негативного значення набув показник рентабельності активів, який в прогностичному періоді на 2025 рік сягне позначки -12,3, що є нижчим за критичне у 12 разів. Банкам варто вже зараз залучати клієнтів до активного кредитування, щоб уникнути негативної тенденції.

Співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань, згідно прогностичних даних теж матиме тенденцію до спадання, що є негативним для фінансової безпеки банків, адже це свідчить про те, що банкам не вистачає активів для погашення зобов'язань в майбутньому, проте показник знаходиться в межах задовільного рівня фінансової безпеки банків.

Частка активів п'яти найбільших банків у сукупних активах банківської системи має невелику тенденцію до спадання, показники якої з небезпечного рівня перейдуть в незадовільний, що є позитивною тенденцією та свідчить про зменшення монополізації у банківському секторі.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.
Отже, з початку 2018 року до серпня 2022 року простежується негативна динаміка інтегрального показника фінансової безпеки банків та прогноз на майбутні періоди показує результати негативного впливу двох основних факторів пандемії та війни, що простежується в усіх прогностованих показниках до 2025 року. Дослідження довело, найефективнішими методами оцінки фінансової безпеки банків є використання інтегральних показників та прогнозування на майбутні періоди індикаторів фінансової безпеки банків за

допомогою моделі рядів динаміки. В подальших дослідженнях зосередимось на апробації прогнозної моделі оцінки фінансової безпеки на матеріалах конкретного банку.

Література

1. Методологія забезпечення стратегічної фінансової безпеки комерційних банків, URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodologiya-obespecheniya-strategicheskoy-finansovoy-bezopasnosti-kommercheskih-bankov> (дата звернення: 04.09.2022)

2. Франчук В.І., Мельник С.І Науково-методичні підходи до оцінки рівня економічної безпеки комерційного банку. *Науковий вісник*. 2012. №1. URL:http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvldu_e_2012_1_7 (дата звернення: 14.09.2022)

3. Фінансова безпека підприємств і банківських установ. URL:<https://pravo.studio/finansov-osnovyi/finansova-bezpeka-pidpriemstv-bankivskih.html> (дата звернення: 14.10.2022)

4. Розробка методичного підходу до оцінювання інтегрального рівня фінансової безпеки комерційних банків із урахуванням вартісно грошової складової https://radaecon.kname.edu.ua/images/Dis/diser_Rodchenko_3.pdf (дата звернення: 14.10.2022)

5. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Наказ Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Поточна редакція від 29.10.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13/conv#n9> (дата звернення: 18.09.2022).

6. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 16.10.2022).

7. Банківський нагляд. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/about#section-1> (дата звернення: 19.09.2022).

References

1. CyberLeninka (2022), "Methodology for ensuring the strategic financial security of commercial banks", available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodologiya-obespecheniya-strategicheskoy-finansovoy-bezopasnosti-kommercheskih-bankov> (Accessed 4 September 2022).
2. Franchuk, V.I. and Mel'nyk, S.I. (2012), "scientific and methodological approaches to assess the level of economic security commercial bank", Scientific Bulletin, available at: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1525/1/%D0%951-2012fvibkb.pdf> (Accessed 14 September 2022).
3. Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine (2022), "Financial security of enterprises and banking institutions", available at: <https://pravo.studio/finansov-osnovyi/finansova-bezpeka-pidpriemstv-bankivskih.html> (Accessed 14 October 2022).
4. Lviv state university of internal affairs (2022), "Development of a methodical approach to assessing the integral level of financial security of commercial banks, taking into account the monetary component", available at: https://radaecon.kname.edu.ua/images/Dis/diser_Rodchenko_3.pdf (Accessed 14 October 2022).
5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2013), The Law of Ukraine "On the approval of methodological recommendations on the calculation of the level of economic security of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13/conv#n9> (Accessed 29 October 2022).
6. Official website of the National Bank of Ukraine (2022), available at: <http://www.bank.gov.ua> (Accessed 16 October 2022).
7. National Bank of Ukraine (2022), "Banking supervision", available at: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/about#section-1> (Accessed 19 September 2022).

Стаття надійшла до редакції 19.11.2022 р.